

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו

פנתחת את הישיבה.

נושא זה הועלה על-ידי 7 חברי-כנסת כהצעות לסדר-היום ב-9.11, בחלקן היו דחומות. כל חברי-הכנסת שהציעו הצעות אלה הוזמנו. אבל לצערי הרב לא הגיעו. בנוסף לכך כללנו כאן 2 הצעות לסדר-היום שהועלו עוד בחודש ספטמבר על-ידי חברי-הכנסת שובל ונוף ואף הם הוזמנו.

מאחר וכל הנושאים מתייחסים לאותו נושא הצעתי לשלב את כל הנושאים ואני רוצה לקבל את הסכמת הוועדה שלא לדון על ההצעות בנפרד - על אלה שהיו בחודש ספטמבר ועל אלה שהיו בחודש נובמבר - דבר זה דרוש לנו גם מבחינת המסקנות.

אני מבינה שישנה הסכמה לכך. הזמנו את נציבות שירות עובדי המדינה ואנשי משרד העבודה ואני מקדמת אותם בברכה, וננסה יחד כמיטב יכולתנו לברר מהם הגורמים, המסיבות, היקף הבעיות וכ"ו. לפני זמן-מה הניחה ועדת העבודה על שולחן הכנסת מסקנות ביחס לנושא זה והייתי מבקשת לדעת אם נוכל לחדש מהו בנושא זה מתוך הנסיון שהצטבר בקשר לסכסוכי העבודה, אולי נחכים, אולי נוכל להצביע על דברים נוספים שיש בכוחם לסייע ולמנוע את סכסוכי העבודה.

לכן, הייתי מבקשת, תנו לנו תמונה מה חולך היום במשק, מה הסכסוכים הקיימים, מה המניעים, מה הגורמים; כן תנו לנו תמונה מה חולך מבחינת השביתות, השביתות החלקיות, כמה מהן מאושרות וכמה לא; כן הדבר מבחינת הפנקציות - כמה על דעת ההסתדרות וכמה לא.

ג. חודש

האינפורמציה המספרית היא: הנתונים שבידי מתייחסים ל-9 החודשים הראשונים

של שנת 1976 בחשוואה לתקופה המקבילה בשנת 1975.

בחודשים ינואר-ספטמבר 1976 התקיימו

86 שביתות מלאות ענה שבשנה שעברה באותה תקופה התקיימו - 88 שביתות מלאות. כלומר, אם אנחנו מסתכלים על כל 9 החודשים ולא רק על שלושה החודשים האחרונים - המצב לא נשתנה. נכון הוא שזה מתחלק בצורה אחרת ובתחילת השנה היו פחות שביתות ועכשיו - יותר.

בשביתות אלה של השנה נטלו חלק 79.710

עובדים ואבדו בהם כ-250,000 ימי עבודה; לעומת 97.727 עובדים שבתו בשנה שעברה ואבדו בהם 123,885 ימי עבודה. כלומר, על אף הירידה במספר השובתים ב-18% ישנה עליה של 100% במספר ימי העבודה שאבדו, כי כמה מחשביתות היו עתידות ימי עבודה.

באשר לשביתות החלקיות - בחודשים

ינואר-ספטמבר 1976 היו 42 שביתות חלקיות לעומת 44 שביתות חלקיות אשתקד. בשביתות חלקיות אלה נטלו השנה חלק 64,850 עובדים לעומת - 32,467 עובדים בשנה שעברה. כלומר, על אף הירידה ב-9% במספר השביתות החלקיות ישנה עליה של 100% במספר העובדים שנטלו השנה חלק בשביתות חלקיות אלה.

באשר לחלוקה לענפים - 30 שביתות

שאן 35% מכלל השביתות השנה היו בשירותים הציבוריים שבחן אבדו 75% מכלל ימי העבודה שאבדו למשק; 27 מלאות בתעשיית התקיימן השנה שבחן אבדו 15% מכלל ימי העבודה שאבדו למשק; 23 שביתות היו בתחבורה ובתקשורת שבחן אבדו 10% מכלל ימי העבודה שאבדו למשק; 3 שביתות בענף המסחר; 2 שביתות בחקלאות

ג. אורי:

1- בענף החשמל והמים.

73% מכלל השביתות המלאות לא אושרו על-ידי הארגון היציג; 27% מהשביתות אושרו; היו 7 השביתות ועל 5 - אין מידע.

מדוע גדל מספר ימי העבודה שהלכו לאיבוד? בשביתת האזרחים של ארגון האחים והאחיות הלכו לאיבוד 16,000 ימי עבודה, כאשר היתה השביתה של יום אחד; ובשביתה הארצית של ארגון האחים והאחיות שהיתה בעבור שבועיים הלכו לאיבוד 128,000 ימי עבודה, כאשר זו היתה שביתה יותר ממושכת; כן היתה שביתה של השכירים ב"אגד" שבה אבדו 10,500 ימי עבודה; ובשביתה עובדי המדינה הייחודיים אבדו כ-18,300 ימי עבודה שהיתה נגד דו"ח ועדת ברקאי; העובדים הלא-ייחודיים נקטו בסנקציות. עד כאן לגבי הנתונים.

אני חוזר ואומר שמרבית הדברים התרכזו בתקופה האחרונה; במחצית השנה הראשונה היו פחות שביתות, וזאת על אף שאין שינויים ניכרים לגבי השנה שעברה. רוב השביתות פרצו לאחר פתיחת הסכמי העבודה בחודש אפריל, עם חוק שירות עובדי המדינה שהכנסת אישרה; ואחר-כך פרץ הגל הגדול של סכסוכים שרובם לא היו מאושרים, והם כולם פרצו לאחר חתימת הסכמי העבודה. באפריל השבנו בעקבות החוק של ביטוח הסכמי עבודה - הדבר נעשה בעקבות דו"ח ברקאי - שיש פתרונות לשנתיים הבאות. אבל שר העבודה כבר הודיע איך הדברים נראים לו ואינני רוצה לחזור על דבריו.

א. כהן:

אנחנו עוסקים במיגזר הציבורי ואני מייצג את שירות עובדי המדינה. בתוקף העבודה שההסכמים בשירותים הציבוריים לא נחתמו בין נציבות עובדי המדינה, אלא בין כלל המעסיקים בשירות הציבורי. אזי, אנחנו עדיש עתה למתרחש בכל המערכת ולא רק בשירות המדינה.

הסכנה ביחסי עבודה וסכסוכי עבודה שהמתיחות ביחסי העבודה היא כללית - גם בשטח הפרטי וגם בשטח התעשייתי, ובמקרים רבים אף עולה על המתרחש בשטח הציבורי. התמונה הכללית באה לידי ביטוי, או בחלקה הגדול היא נובעת מההתחממות הכלכלית כמו: סגירת מפעלים שלא היינו עדיש להם בתקופה הקודמת. אבל גם היא כמו המערכת כולה תוספת.

עוד נקודה מעניינת ואנחנו הסברנו אותה לגבי ניתוח השביתות בשנת 1976 שהשביתות בוצעו, בעיקר, על-ידי קבוצות חזקות שהיו להם תנאי עבודה טובים. אנחנו עדיש לכך שבשנת 1976 גדל מספר השביתות באותם הגופים העצמאיים. אתם זוכרים את הוויכוח שהיה לנו אם טוב יותר כאשר יש מדיניות שבר ממוצע במשק. עתה מסתבר שדווקא במקומות פרטיים כמו אל"על - שם היו השביתות הקשות.

כן ראינו עוד תופעה שמכבידה ומאפילה על יחסי העבודה וזוהי ההתרוצצות שישנה בקרב הוועדים וחוסר השליטה של המוסדות המרכזיים של ההסתדרות שבאה לידי ביטוי בשירות עובדי המדינה. השליטה של הסתדרות עובדי המדינה נחלשת מיום ליום; וכדי לחזק את ההסתדרות שכולנו מעוניינים בכך יש צורך במשמעת יותר חזקה בשטח. אבל כתוצאה מכך התבטלה המשמעת בשטח וזה חיוני אותה עוד יותר.

אנחנו בוודאי זוכרים את בעיית הלא-ייחודיים. היה זה גוף לא מוכר על-ידי הממשלה וההסתדרות והוא שעל פחות אנו יותר

א. כהן:

בשטח ההסתדרות היתה מעוניינת שהגוף לא יתקיים ועשו מאמצים לחזק את ההסתדרות עובדי המדינה ואת הנציגים בשטח. ההסתדרות לא התחזקה, אבל זה חיזק את הוועדים וקמה תסיסה עוד יותר גדולה. השביתה נרצחה לאחר חתימת הסכם העבודה, כי באפריל 1976 נחתם הסכם בין הממשלה וההסתדרות שקבע את המדיניות של 2,5% לשנה הראשונה ו-2,5% לשנה השנייה. כן קבע ההסכם שכל ההוצאות שישנן שמתחייבות מההסכם ממויכות להיות בתוקפן.

הסכם דומה נחתם ב-11.5.1976 בין

הממשלה והשירות הציבורי כולו. כן נחתם הסכם בין המעסיקים והממשלה - אחד בין הממשלה וההסתדרות ואחד בין הממשלה ושאר המעסיקים. הסיבה לכך היתה שהמדיניות היתה אחידה, בעוד שבקרב עובדי המדינה היתה קיימת הפסיקה של ברקאי ואיזה תוספות צריכים לסווג בעוד שבשירות ציבורי אחר אמרנו שעדיין אין יודעים אם יש תוספות ומתי אמר לסווג אותן. נאמר בהסכם שהקבענה ועדות על סמך הפסיקה של ברקאי שתאחרנה את התוספות שצריך לסווג. כבר התחילו לסווג את התוספות שלנו בעוד שבשירותים הציבוריים עדיין לא יודעים מהצריך לנכוח. ישנן כמה הערות לטובה אף-על-פי שאינן בשטח המדינה. בשירות המדינה חושבים שאנחנו הכבשה השחנה ומאננו מורידים. אמנם ברקאי קבע שההכרזה ועדות לתאגידים, לשירותים הציבוריים ולאתרים; תהיה ועדה שתבחן את בעיות עובדי השלטון המקומי, ועדה שתבחן את בעיות שאר המעסיקים הציבוריים וועדה שתבחן את בעיות עובדי משרד הבטחון. הוועדה בתאגידים עוד לא הוקמה. הוועדה שבודקת את בעיות השירותים הציבוריים שועלת בראשותו של קוברסקי והיא אף עומדת לטייט את עבודתה. הוועדה שמתמקדת לבדיקת את בעיות עובדי משרד הבטחון תתחיל לפעול בעוד כמה ימים. הוועדה לתאגידים טרם הוקמה.

לאחר שנחתמו ההסכמים והם היו

מחייבים לגבי כלל העובדים המשתתפים להסתדרות נוצרו בינינו שתי חזיתות: (1) חזית אחת קשורה בכל המגעים עם כל האיגודים הארציים כמו: אחרים, מהנדסים וכ"ו; (2) חזית שניה בתוך שירות עובדי המדינה כתוצאה מההסכם בין הציבוריים והבלתי-ציבוריים. אנחנו הודענו לכל איגוד שיש לו הסכם, וההסכם קבע את מלוא השכר לשנתיים, ולפי חוות דעת היועצים המשפטיים לממשלה אין מקום לפתוח את ההסכם, כי זה הסכם גג לגבי כל האיגודים. אנחנו הטברנו לאיגודים המקצועיים שתוך כמה חודשים של ההסכם אנחנו נמצאים תמיד בהתדרדרות, ואנחנו נשש-ק-ב-ט-ו, ולמרות שיש הסכם, לדבר על הטבות נוספות המשותפות לכולם.

התביעות שהוגשו על-ידי האיגודים היו:

(1) מעמד עדיף מבלי להתחשב בהסכם, תוך הודעה מפורשת שאלה הן דרישות מעל ומעבר להסכם כמו זה של האחרים והעובדים הסוציאליים. נכון שיש הסכם ואנחנו דורשים מעל ומעבר כמקצוע עדיף. ולכן, כאשר הם דרשו את ההטבות - הדבר נתקבל על דעת כולם, הממשלה, ההסתדרות והציבור. הכל חשבו שיש מקום לשחר את מצבן של האחרים. מאחר ואנחנו מדברים על אחרים - נחזור להסכם שיש בו שני אלמנטים והוא נותן חמריך ליד מיטת החולה בתוך בית-החולים, ואלמנט כללי לגבי כלל האחרים שצריך לבוא לאחר עידכון התוספות שקבעו בשנת 1972, ובעיקר, מאחר והן לא השתנו ואיבדו את ערכן. אלה הם שני האלמנטים העיקריים שישנם. נוסף לכך דובר על אחות שהיא אם - שהטבות נקבעו לילד עד גיל 5. עתה הן הוגדלו ונקבעו שיש לתת לאם-אחות שיש לה ילד עד גיל 12 שנה.

נוצר מצב שכלל האחרים במדינה קיבלו

הטבות ניכרות במצבן, והאחרים בבתי-החולים קיבלו הטבות עוד יותר ניכרות, ואחרים ליד מיטת החולה - קיבלו הטבות שהן מעל ומעבר. נכון שדבר זה גורם לתסיסה בעיקר בקרב אלה הטוענים שצריכה להיות מדיניות שכללית לגבי מקצועות נדרשים. דבר זה גרר גם את האחרים שאינן נמצאות בבית-החולים. הן אמנם קופחו למרות שחלה גם אצלם הטבה משמעותית. אבל גם אצל כלל האחרים יש משהו מיוחד.

א. כהן:

אנחנו מבצעים במהירות את ההסכם, כדי למנוע הרגשה כבדה. אצלנו הייתה ועדה מיוחדת שטיפלה בנושא כדי לקבוע באיזה מחלקות מקבלות האחיות את התוספות, כי לא כל אחות שעובדת בבית-חולים מקבלת את התוספת. ניסחנו מיד את ההתחייבות וחלק גדול מהאחיות מתחיל להכנס למעגל. אנחנו נוכל לראות את התוצאות בעוד מספר חודשים, כי הציניקנים שבינינו אומרים שמאחר וישנן יותר הטבות יותר אחיות תעבורנה לעבודה חלקית; כאשר אחת הסיבות לקבלת ההטבות הייתה האחיות בעבודה לבני משדה מלאה. ישנן אחיות רבות בבית-חולים "אסף הרופא" העובדות עבודה חלקית והן מעכבות את סידור העבודה - דבר הגורם לקושי עצום לאחיות במחלקות. לכן אחד הדברים שאמרנו שרק אחות העובדת במשדה מלאה יכולה להכנס לתוך התמריץ, או אחות בהדיון, או אחות העומדת לצאת לפנסיה יכולה לחתום לעוד 3 שנים; כי מרט לתמריץ יש כל-כך הרבה הטבות כגון: במקום התוספת של 100 ל"י הן תקבלנה עתה 320 ל"י. לכן, אחות שלא תקבל תוספת משמרות גם אז גדל שכרה בסכום גדול מאד. אמרתי שההטבות הן לא רק לבני התמריץ, אלא ההטבה היא כללית והיא עוד יותר גדולה לבני אחות ~~בבית-חולים~~ וכמובן שהיא עוד יותר לבני מי-שמקבלת את התמריץ.

אשר לעובדים סוציאליים - כאן קשה לקבל את ההגדרה של ליד מיטת החולה. אני גם אינני חושב שצריך להעתיק לכאן את ענין האחיות, כי הוא מתאים רק לאחיות. אולם ההטבה לבני עובדים סוציאליים הייתה צריכה לענות על הבעיה של העובדים בשטח, כי מצבם של העובדים הסוציאליים הבכירים הוא טוב. אבל מצבם של העובדים הסוציאליים בשטח אנחנו טוב והם נמצאים ברבדים התחתונים של הסולם. כלומר, צריך לשפר את מצבם של העובדים בשדה. מצאנו אפשרות לעשות זאת על-ידי-כך שחילקנו אותם לשלוש קבוצות, כדי שההטבה לא תהיה מלאכותית. ההסכם עם העובדים הסוציאליים אומר שכל העובדים הסוציאליים זכאים להטבה בדירוג שלהם כמו כל עובד מדינה - בין אם זה כלכלן או עובד סוציאלי. אבל העובדים הסוציאליים בשדה העומסים בטיפול ישיר באנשים - הסולם שלהם הוא יותר מזורז והם יכולים להגיע לדרגה 5. עד היום הם היו יכולים להגיע רק לדרגה 4. הם יכולים להגיע לדרגה גבוהה יותר תוך מספר שנים קטן יותר מאשר כל עובד אחר, כולל עובדים סוציאליים במשרד.

יתר על-כן, עמדנו על כך שעובד סוציאלי שחתם על שלוש שנים - התמריץ שלו יהיה עוד יותר מזורז והוא יוכל תוך 4 שנים להגיע לרמת שכר כזו שבשנות הקודמת הוא היה צריך לחכות 10 שנים. כן קבענו שאם עובד סוציאלי לאחר שנה התקרט על שחתם לשלוש שנים - עליו להתזיר את הכסף שקיבל והוא חוזר למסלול קידום נורמאלי. אלה הן שתי הקבוצות שהייתה לגביהן עדיפות, ובעיקר, עובדת סוציאליה באיזורי פיתוח. התנאים של העובדת הסוציאליה אינם נבדקים רק לפי המקום, כי יכול להיות מחסור של עובדים סוציאליים בשכונה תל-אביבית ומחסור קטן יותר באופקים - כך מתייחסים לעובדי השדה לא לפי המקום, אלא לפי הלשכות המיוחדות. ברור שמי שיוצא לאיזורי פיתוח זוכה להטבות בשכר.

אשר להסכם שיש למשרד מסחר ותעשייה לבני הקידום הזה - הם מעסיקים מורים ומשלמים לפי הוותק. מכל מקום, כאשר סוכס ההסכם לבני העובדים הסוציאליים דובר על הטיפול הישיר בשדה שהם נותנים ולא צריך לפסול בין מוסמכים לבלתי מוסמכים, כי זה חל על כשרים ולא כשרים. אנחנו צמצמנו את המערך בשכר בין העובד המוסמך שאיננו אקדמאי לבין העובד הסוציאלי האקדמאי. אשר לבני עובדים בדירוג האחד שאינם עובדים סוציאליים מוסמכים זה לא חל. נקודה זו גובשה יחד עם הסתדרות הפקידים על-מנת לתמרץ באנשים להתקדם וללמוד.

קבוצת הרופאים היא שונה, כי ההסתדרות הרפואית אינה שייכת להסתדרות ואין לנו כל הסכם אתם. ההסתדרות הרפואית חתמה

א. כהן

הסכם עם הממשלה, בית-חולים הדסה, שלוש הערים הגדולות; והשלטון המקומי. יוצא איתו, שההסכם על תחילת שנת 1976 אינו חל עליהם. איננו יכולים להגיד להם דבר, אלא אנחנו צריכים לשאת ולתת איתם.

אשר לשאר האיגודים המקצועיים - מה

אני חייב לספר על תהליך מסויים שלא דובר עליו. כאן דובר על כל האיגודים המקצועיים האקדמאיים האחרים. אבל לא דובר על האיגודים המקצועיים כמוג ביאו-כימאיים, רוקחים וכל אותם המקצועות הפארה-רפואיים השונים. אנחנו מנהלים מגע קבוע; כמעט יומי-יומי של הדברות במסגרת ההסכם עם כל האיגודים האלה. הצעה כאן שהנושאים עליהם מדובר חורגים מההסכם וזה כעין הר געש שעלול להתפרץ במידה וייענו לדרישות. היו מספר שביתות שפרצו ולא נכנסנו איתם למגעים על הסכם עבודה, ולא נכנסנו לדין על תנאים החורגים מעבר לתנאים הקיימים.

אמרנו לכל האיגודים המקצועיים

שאנחנו מוכנים לדרוך על 3 נושאים במסגרת המדיניות המקצועית (1) שיפור ושינוי מסלול הקידום, כי במשך הזמן שוננו התפקידים, ישנו משרות שלא שוננו זה זמן רב. לכן, מינינו צוותות היושבים עם כל האיגודים ואגודות לבחינת המשרות כמו: מרפאים בעיסוק, מפקחים מחוזיים וכ"ו - דבר זה צריך למצוא פתרון. אנחנו יושבים עתה יום-יום וכמעט שהגענו לסיכום. כל האיגודים תובעים לא רק שנעלה את ההדגמות, אלא שנוסיף דרגות מעל הטלם למעלה ומבקשים למחות את הדרגות למטה, למשל: אם היה מסלול הקידום בדרגות 4 ו-5, אנחנו עומדים לשנות את זה ל-4, 5, 6. אבל אנחנו עומדים על כך שלא לאבד את הבסיס ולתת ישר דרגות גבוהות.

(2) ערכון התוספות, וכבר דובר על כך.

למשל: אצל האחיות מצאו גם הממשלה וגם ההסתדרות שאותן התוספות שניתנו בשנת 1972 יש לשנותן לפי קריטריונים מסויימים. מה אני רוצה לסטות ולומר שהיו בעיות קשות לגבי התוספות, כי בשנת 1972 נקבעו סוגים שונים של תוספות שהן אחוז מסויים מהשכר. למשל: עובדי עובדי יום ממוצל קיבלו אותה תוספת, וככל שהשכר גדל - גדלה התוספת וכאן אין בעיה. אולם ישנן תוספות שהשתלמו לאחיות שהיו בגבולות של לירה אחת ואחר-כך הוצאות אלו עלו ב-10% - כאן יש ענין של החזר הוצאות. כלומר, כאן ישנה הבעיה הכאובת של תוספות קבועות שאין להן קריטריונים לגידול והיה ענין של הקפאת ההסכם. לכן סוכס שלגבי אותם העובדים המקבילים תוספות קבועות יעברו קריטריונים של גידול ויבדקו את ערכן. אזי, הוחלט עם ההסתדרות עובדי המדינה - ואני חושב שמי שדגל בעדכון התוספות יושב כאן עמנו, הלא הוא מר ברנשטיין, ואנחנו יושבים יחד עם כל האיגודים על גידול התוספות. אני חייב לציין לטובה את חברי מהסתדרות עובדי המדינה שיחד עשינו הסכם יפה מאד. אנחנו קבענו שהתוספות של שנת 1972 תהיינה בשיעור של תוספת היוקר, כלומר - 143,7%; כן קבענו שהיא תשונה ב-1.4.1978 ואז נוסיף את כל תוספות היוקר שתוספתה, זאת אומרת, בדרך זו אנחנו משתחררים מהוויכוח בכמה לעדכן או לא לעדכן. עכשיו יש עוד משנה: לפי מה לעדכן, האם לפי המודד, או לפי השיעור היחסי של התוספת במסגרת השכר שנשמר על-ידי אותו שיעור. למשל: היה סכסוך עם המפקחים של משרד החינוך והתרבות ועכשיו קיבלנו מערכת שכר כזו שתימשך.

אני חייב לציין שאיגוד מקצועי אחד

תבע להגדיל את שכרו ב-100% ואנחנו אמרנו שיש להעלות ב-143%, כלומר, אנחנו היינו אלה שרצינו להעלות יותר, כי משום שהם היו יותר מחוננים איננו צריכים להענישם.

א. כהן:

או אם ניקח את המיגור הרטואי - כאן ישנם כל-כך הרבה סוגים של תוספות וככל שנעדיכן - ההפרשות גדלה.

3) אנחנו מדברים על שכר עידוד וישנו תביעות חזקות לכל מיני מפרעות בין אם זה שכר להישג אישי, כי למעשה פירוש של דבר תוספת לשכר אישי מפני שכר עידוד מורכב: 1) כוונתו לשפר את השירות; 2) לחסוך משאבים; 3) לשפר את מצבו של העובד - אינני יכול להתחייב שאם אנחנו לא נטפל בכל שלושת צלעות המשולש אנחנו נוכל להשיג רוח במועצות היצור על-ידי הבדיקה המקצועית על-ידי מהנדסי היצור. נוסף לכך, איננו יכולים להקיף את כל העובדים; וישנה עוד בעיה שנבדקת עתה מבחינת הערכה או מדידת של המרט, הערכה של הקבוצה והערכה או מדידה של הארגון כולו; אם לכל הארגון ישנה תפוקה שאותה צריכים לקבל! ובכלל מהי תפוקה, האם העובדה שלוקחים יותר כסף, או אם המשטרה עוצרת יותר אנשים עבריינים, או האם זהו פרט על יעילות, או עונש על החברה שיש בה כל-כך הרבה עבריינים.

אלה הם שלושת המישורים שעליהם אנחנו מדברים. הבעיה היא שיטת קבוצות עובדים שאינן מתפקדות בכך ודורשות מעל ומעבר. אני יושב עם כל האיגודים ואנחנו משתדלים לטפל בכל שלושת המישורים. ישנו כרגע ארגון טכנאי הרפסגן ששובת. הם דורשים שכר עידוד - אמרנו: בבקשה! הם דורשים שינוי מסלול הקידום - אמרנו: בבקשה! אזי הם אומרים על כל זה נדבר אחר-כך ועכשיו תנו לנו 1500 לירות משום שישנם רדיולוגים שקיבלו 1500 ל"י. בשנת 1972 נקבע בהסכם עם הרופאים שיטת סוגי רופאים בעלי מקצועות מיוחדים כמו: מרדימים, פטלוגים או רדיולוגים שאין להם פרקטיקה פרטית, ובמקצועות אלה אין הליטה, כי אנחנו יודעים שבמכון הטלוגי שבאבן-כרם קשה להשיג אנשים לעבודה. היתה ועדה שבחנה את הדברים במסגרת ההסכם של שנת 1972 והיא קבעה שיש לתת חמריץ לרופאים מקצועיים אלה, כדי למשוך רופאים צעירים. ונתנו להם תוספת של 1500 ל"י וכאשר הם יפסיקו לעבוד במקצועות אלה - ניקח את הכסף. אבל ברור שרופא כזה כמו: פטלוג, מרדים ורדיולוג שאינו עובד עבודה פרטית מקבלת תוספת של 1500 ל"י. כמה רופאים כאלה יש במדינה והסידור הזה באמת עוזר. אזי, באים טכנאי הרפסגן ואומרים: לפני שנדבר אתכם על מה שאתם רוצים לדבר אתנו אנחנו רוצים - 1500 ל"י. אמרנו להם שזה חורג מההסכם וישבנו אהם פעם, פעמיים ושלוש פעמים ועשינו את כל המאמצים על-מנת שנוכל לקחת בחלטה. לא היתה חריגה, אבל גם לא היתה ידעת קהל מכובדת והמשכנו לשבת אהם ולא יכולנו להגיע אהם לשום הסדרה, כי הם רוצים דבר שאי אפשר לעמוד בו. אמרו ועדי העובדים שהם יעשו בדברים ובפניות חלק מהם מרותקים וחלק - לא, ובסוף החודש המרותקים יקבלו שכר ואלה שאינם מרותקים - לא יקבלו שכר. זו שביחה בלתי מוכרת, וזה לא סגפיות - ושם יש בעיה. יש גם כאלה שלוחצים מדוע הם לא יקבלו צו ריתוק ובאים ותובעים ריתוק, כי אלה שאינם מרותקים נראים כלא חשובים. מכל מקום ישנה הסיטה בקרב טכנאי הרפסגן ויש סכסוך על ביצוע העבודה.

אולם הנקודה היסודית כאן היא שאנחנו באים לתת דבר שהוא בניגוד להסכם ובניגוד לכל עקרון - זהו המצב של האיגוד המקצועי. ישנה גם שתופות ודעת קהל שאינה ממוקדת בנושא הזה. אבל אני מקווה שהדיון יסתיים ויהיה לנו הסכם טוב; אם כי תוכלו לשמוע בעוד כמה ימים על איגוד מקצועי שאני מדבר עליו בחיוב שיידוש דבר שלא היה, כי הוויכוח עם מהנדסים איננו על מו"מ, אלא על ועדת ברקאי. הם טוענים שוועדת ברקאי אמרה שיש לתת להם גמול מסויים עבור עבודתם ואנחנו קוראים את הדיון וטוענים באמונה מלאה ואנחנו כך עושים והצענו להם דבר לגיטימי: מאחר והוויכוח הוא על המידוש של ועדת ברקאי - שילכו לבית-המשפט. אבל למרות כל זה עשינו נסיון נוסף להדבר אהם והקימו צוות אה-הוק כדי לבחון את הטיעון מבחינה

א. כהן:

עובדות כדי לנסות ולאחר את הדברים. הם אמנם כבר הודיעו שהם מסיימים לגבי התוצאות. מכל מקום זו בעיה שאינן שהיא תוספת תביא לפתרון - אינה נראית לחלוטין.

הבעיה של התקליטים היא אינה

חריגה מההסכם כמו שיש כאן רצון להגות מהאיגוד היציב, כי הם חלק מאיגוד המשפטים ויש משפטים שהם ממלאי התפקידים למיניהם. בשנת 1972 נחתם הסכם עם איגוד המשפטים שאמר שהתביעה של התקליטים לתוספת הופעה בבית-משפט תידון בוועדה. הוועדה לא הגיעה לכלל סיכום, כי תוספת מיוחדת אפשר לתת כשהיא באה לתת תמורה מיוחדת על התפקיד חריג מהתפקיד והופעה בבית-המשפט זהו התפקיד הנכלל בעבודתו של התקליט. כעת הוא צריך להופיע בבית-המשפט על-כל-פנים כל הענין הולך לצורך אבל מר הלל אשכנזי שנבחר לכך על-ידי בית-הדין לעבודה. אנחנו רצינו למנות בורר אחר, פיון שחשבונו של בורר האחר יש נסיון בשטח הארגוני, והתקליטים ביקשו אדם עם רקע משפטי והלכנו לבית-הדין לעבודה וזה בחר בהלל אשכנזי שהיה פעם מנהל המשפד והיום משפטן. הם תבעו תוספת של 15% תוספת לשכרם והיועצים המשפטיים אמרו - 50% אז נקבעה תוספת של 17%, כי הגדירו את השירות של ממלאי התפקידים האלה שקיבלו את התוספת והעובדה שהיא התקליט ונהגה מתוספות אחרות לא נמחקה על-ידי ועדת ברקאי, כי ועדת ברקאי אמרה שיש להמשיך ולשלם לו, והוא לא הכניס בקבוצה 5 תוספות אחרות. אולם, מאחר והוא אמר שיש לבחון את הבעיה של הדיירים המיוחדים, אזי הם אמרו שהם דורשים דיירי גפנד.

אנחנו טענו: א) שגם אם ועדת

ברקאי אומרת שיש לתת דיירי גפנד גפנד לקבוצה קטנה, יש לעשות זאת אפילו אם צריך לבדוק את כל מערכת השכר; ואם מתייחסים לדייקה מחדש - היא צריכה להיות כללית ולא רק לגבי מיגדר אחד. זו היתה גם טענת ההסתדרות שמטעמים מסויימים אין הם מעוניינים שיקום דיירי גפנד, כי אין ישנם כלכלנים, ארכיטקטים, היסטוריונים ועוד. ברור שיש למנוע דיירי גפנד. כרגע יש סכסוך עם התקליטים הרוצים להגות ולקדם דיירי גפנד. בשירותים הגפנדיים; וכאשר דיברתי על פרויקטים הכוונה לכל אלה שעובדים בשירותים הגפנדיים; וכאשר דיברתי את כל המבעים, אנחנו עושים זאת תוך תיאום מוחלט עם כל המעסיקים האחרים - הכל בהתאם לענין אנחנו מועלים יחד.

בשטח המדינתי אנחנו מועלים בשני מישורים מסובכים למדי: (1) המישור המרכזי שהוא באינטרס המיוחד להגדיר את השירות והוא כל העניינים יהיו מרוכזים במערכת מרכזית ותוצאת הדיונים היות תהיה מחייבת ותבטיח את הזכויות. במישור המרכזי מעלנו באותה מסגרת, והעברנו את הכתבניות בכל הארץ באותו מסלול, כי אנחנו מנהלים השכר - בארץ קיימות אמות קהילתיות וזהו הכל הארץ ויש מערכת שדרות מאד מפותחת שקובעת לכל תפקיד את הדרגה המתאימה; היא גם קובעת באיזו מידה ישנה זכות לשנות את מסלול התקידים. ועדה זו סיימה כבר את עבודתה ויש להחשוב גם של משך השיחה בצדדים;

(2) סיכמנו וחתמנו הסכם על עידכון התוספות, כלומר, התוספות תעודכנה, כפי שהסברנו לכם.

(3) שכר עידוד - זהו עוד דבר שעשינו במישור המרכזי. העובדים בשירות המדינה יכולים לעבוד שעות נוספות ולקבל בנוסף לשכרם. נכון גם שהחלטנו שמהלל פדרגה מסויימת יכול לקבל תמורה אם הדבר נעשה לפי קריטריונים מסויימים. אין זה נוהל כללי, אלא זה נעשה לפי אישור מסוייט של נציבות שירות עובדי המדינה במסגרת הדיונים. כלומר,

א. כהן:

כל מנהל משרד ממלתי יכול במסגרת ההסכם ועל סמך ההסכם, במסגרת התקציב, הוא מוסמך לתת תוספות נוסף לשכר העבודה בגבולות של 25% מבלי לקבל אישור לכך. מעבר לזה הוא חייב לקבל אישור מיוחד. אמנם אין התנאי הזה שינוי ארגוני המקל על החיטה. אנחנו התחלנו בכך במשרד התקשורת וזה מה שנעשה במישור המרכזי.

אבל בשטח נעשו עוד דברים: אנחנו

הקימונו במסגרת המשרדים החדשים ועדות 4 שהם אמנם במישור הארצי, אבל, למשל: מנהלי החשבונות במשרד החינוך והתרבות צריכים לטפל במסגרת משרדית בספרנים שלהם. ועדות אלה מורכבות מנציג הוועד, נציג הסתדרות עובדי המדינה, נציג המשרד הנוגע בדבר ונציג נציבות שירות עובדי המדינה. המגמה היא להפעיל ועדות אלה במישור מקומי מתוך ראייה כוללת של נציבות שירות עובדי המדינה: תפקידן של ועדות אלה בראש ובראשונה לבחון את הסדרות והמדיניות לגביהן. וזאת, למרות שזכרנו בצורה ברורה שאנחנו מעדכנים את התוספות יש לחץ מצד המשרדים להחיל אותן לגבי משרד זה או אחר כאשר הן קיימות במשרד זה או אחר. על-כל-פנים, הלחצים הם גדולים מאד, כי בעוד אנחנו מדברים על עידכון התוספות הקיימות והמשרדים עומדים בתור להחיל את התוספות גם עליהם, הן נדחו על-ידי ועדת ברקאי. עכשיו תובעים שאנחנו נקבל את כל התוספות הללו.

בדו"ח ועדת ברקאי היו 4 נקודות:

- (1) תיאור המצב, (2) סידרה על 30 קבוצות עובדים שתבעו תוספות ייחודיות שהיא דחומה-אנחה, כיון שלא נתקיימו בהם התנאים של התוספת הייחודית, כי היא היתה צריכה לקבל החלטה מעבר לתפקיד המוגדר שלה והיא דחומה את כל התביעות,
- (3) מרק זה קובע איזה תוספות ייחודיות צריך לבטל, (4) במרק זה ישנן המלצות ובו הוא ממליץ לבחור בין תוספת ייחודית ותוספת פנימית. אולם ההמלצה החשובה ביותר שישנה בדו"ח ועדת ברקאי והיא ניתנה על דעת כוללם: יש לשמור את מצבם של התפקידים הבכירים, כי ישנה בעיה של התפקידים הבכירים ששכרם השתחוק. כאן ישנה המלצה לשתח את ענין החופש. ועדת ברקאי המליצה על הקמת קרן למנכ"ל כדי שהוא יוכל להעסיק אנשים. כן המליצה ועדת ברקאי לבחון את כל מערכת השכר ולהגדיר את המונחים: מהי תוספת ייחודית ומהי תוספת מיוחדת, כי אם ישנו טכנאי בדומה שמתקידו לטפס על אנטנות - האם הוא צריך לקבל בשביל זה תוספת. ההסתדרות מינתה ועדה שתבחן את הנושא וועדת השרים לעניני שכר תבחן את הנושא. הצוות העליון החליט כמה דברים בענין זה.

ישנה עוד בעיה שאני אבקש להתייחס

אליה והיא מהתרוצצות בשטח בשאלת ייצוג העובדים. אין זה סוד שלפעמים יש גם נייגוד אינטרסים וההתפתח לא לגמרי ברורה לגבי מקום העבודה - האם הסתדרות עובדי המדינה מייצגת אותו, או האיגוד המקצועי מייצג אותו. יש צורך להכריע בנושא זה ואני יודע שגם ברנשטיין אינו חי חיים קלים בענין זה, אמילו בוועדת ה-4 הדברים לא כל-כך ברורים. מכל מקום, אלה הם הדברים הארגוניים הגורמים לטכנאי עבודה בשטח. אולם אני גם מוכן לענות על שאלות בנושאים אחרים.

ח. ברנשטיין:

כל מה שמענו כאן מידידי, מר כהן, זה טיפוח והדבקת טלאים על המציאות המרה והחפזת. אני חייב להגיד שה, כי השיטה של "הפירד ומשול" קיבלה עידוד מהמישור המכוון והמרכז את הנושאים בממשלה. אלה הם הפירות וזהו הקציר. . . (י. שערי: האם ההצמדה אינה מבטאה בדיוק את המהות?) אנחנו, הסתדרות עובדי המדינה הגשנו לשר האוצר תזכיר במאי 1975. אותו תזכיר הגשנו למזכיר הסתדרות

ח. ברגשטיין:

לנציב שירות עובדי המדינה וליושב-ראש המחלקה לאיגוד מקצועי. בתזכיר זה הובעה משאלה: להוסיב צוות - מבלי לקבוע אם יהיו אלה מומחים, או אנשים אחרים, או צוות משותף - שינהיגו סולם שכר חדש בשירות הציבור, או לחילופין - בין עובדי המדינה, כשהבסיס הוא שכר מינימום הולט. הצבענו גם על שיטה אופקית ואנכית, כלומר, האנכית - היא ההיררכיה והאופקית - זה ותק ועוד, עם "בן פיי", כאשר משך תקופת העבודה היא בממוצע 20-25 שעות, כי על-פי החוק זה 35 שעות "פרי" 2% לפשתעובד מגיע לפנסיה.

מטרתנו זו נבעה משני טעמים: (1) סולם

השכר שהועדה המליצה, הרי חוריו טרייהו על-ידי הלחצים והסולט גמר את קיומו אחרי 12 שנה. הוא עיוות את ההיררכיה הפנימית, כי אם למטה הסיבה היחה באי-סבירות רצון, הדי גוצר צוואר בקבוק למעלה, כי אם מנכ"ל של משרד ממלתי הולך הביתה עם 3000 ל"י פטו. אזי, אינני יודע אם לקרוא לזה לעג לרש; אבל מה שעוד יותר חמור וזאת על רקע הדברים שמגניבים בעתונות על שכרם העלוב של המנכ"לים, הרי זה גם עלבון לנושאי התפקידים, ואפילו לממשלה כנותנת שירות כאשר היא מטילה את עומט האחריות על קבוצה מסוימת, כאשר שכרה הוא למעשה לעג לרש וכאשר זהו ג'וב פולטיטי אשר הממשלה מחליטה עליו והמנכ"לים האלה הם בטופ, הרי באיזה שהוא מקום הדבר מתירף למטה. מכאן תבינו את הבקשה שלנו על רצפתה של שכר מינימום הוגן, אשר עליה יש להתחיל לבנות את הנדבכים עד למעלה.

למה הגענו למסקנה זו? בשנת 1972

הצעת שגשב יחד כל העוסקים בשירות הציבורי בניגוד לקונצנציה של הממשלה, נשב יחד ליד שולחן אחד ונראה מה גודלה של העוגה ותוך כדי ויכוח נחלק אותה בינינו, תוך הבנה הדדית. המשמעות של כל זה היחה כדי שלא נצא מכאן כבעבר מרומים אליבא דכולם. הסתדרות עובדי המדינה היחה הראשונה שהלכה לסבלאות; וזאת, על-מנת להכיר את תביעות בשטח, להגיש תביעות ולהאבק עליהן ולהסביר אותן. אולם יש כאלה היושבים על הגדר וכאשר גומרים הסכט הם באים וואומרים: זה מובטח לנו ועכשיו אנחנו נאבקים מהו הפלוט שלנו. היחה זה מצב קשה מנשוא.

עברנו שהסתדרות מצידה והממשלה

מתוך נסיון ומציאות החיטם קבלו בהדרוה את ההצעה הזו. אך לכלימתי אמרה הממשלה שהיא אמנט מוכנה לכך. אבל פשלא היחה לה שלישות וכוח לבצע זאת, והסתדרות מטעמים אלה ואחרים היחה סבוכה בריבוי ארגונים וכ"ו והצחיות גם הוא הרים דגל - לא היחה ברירה ואז התחילו הלחצים עלינו ואמרנו לנו: אחט חייבים ללכת הראשונים ולהיות חיל החלוק. ישבנו ימים ולילות ועשינו "שיעורי בית" והגשנו תביעות. אדגיש לכט את מצב הדברים בדבר פעוט: בהסכט של שנת 1972 לחמנו על כך שאט עובדת שיש לה שני פלדטים עד גיל 12 שנה ומישהו מהט חוללה עליה להשאר בבית - ייחשבנו לה ימים אלה כימי מחלה. ירקנו דט על כך בוועדה המרכזת ועמדנו כצור איתן על תביעתנו זו. מה קרה? ברור שתביעה היא הגיונית ואני רק מדגיש לכט את הדברים כדי שתבינו איך פועלת שיטת החתמוטות. המאבק הזה לקח שבועות ואנחנו לא ריתחנו וסוכט שיש לתת לה 6 ימים על ימי המחלה שיש לה במקרה שהבעל חולה, או הילדיט, במסגרת מה שמגיע לה.

מה קרה בשטח? "הדטה" שזהו שירות

ציבורי. אזי, הסתדרות עובדי המדינה גמרה הסכט ואמרנו לאנשים לחתוט - ואלה דברים המושעעט מכל הטובב. מי שידו מטגת מאמץ את הדברים האלה עם שיפור מסויים. ואף ההישג שלך, שאתה גלחמת עליו כה קשה בהסכמים שונים ואתה מעלה זאת בפני העובדיט, על השולחן; כעבור שבוע הופכים את הקערה על-פיה במוסד ציבורי אתה המתקצב והוא מקבל כעבור 10 ימים כך וכך הסבות. דבר זה קרה ב"הדטה". זאת אומרת, שישנם יחוסבי עצים ושואבי מיט המצווים לעמול, להתעמק

ה. ברנשטיין:

ללמוד ולהתווכח, ולנהל מאבק כדי שההישג לכאורה למוחרת החתימה ייחפף לחוכא ואיטלולא; ואז כאשר לא היתה כבר ברירה המציאו את הענין שהסתדרות עובדי המדינה אינה שליטה, ושמו שמים. הסתגרנו והלכנו, והגענו להסכם, ונחתם זכרון דברים. עטו כל האחרים ואמרו: זה מובטח לנו. אולם, אנחנו למדנו מהמאבק של האחרים, ואם זכור לכם שבשנת 1972 ניתן לנו מכתב של ש"ל ליטלני והיו כאלה שטענו שהמכתב שווה משהו ואחרים טענו שהוא איננו שווה. הלכנו לעורך-דין ושאלנו מה ערכה של התחייבות של ש"ל, לעורך-דין ענה במשטות שיש כאן מחוייבות ציבורית-מוסרית - וזהו דבר גדול. זו היתה ההצגה, ולכן בבוא הזמן תהיה אפשרות להגיד בבקשה, אמנם תבענו יחד את הדברים. אבל אז לא היתה יכולת ולא היתה אפשרות להענות לבקשות - ההסכם לא סגור; וכתוצאה מכך היו כבר מניפולאציות, כי עובדים בכירים עבדו שעות נוספות. אז הם עבדו 40 שעות נוספות ולא קיבלו תמורה ועכשיו זה 15 שעות נוספות, וזהו הישג ועבורן הם אינם מקבלים תמורה. היו עובדים בכירים בעלי מצפון שעבדו יותר ואנחנו מחייבים אותם לעבוד יותר, בהתאם לתפקיד. אבל המצוקה הכלכלית שלהם היא מצוקה, ואז הוגשו התביעות. למה?

כי נוצר פער בשכר בהיררכיה בממשלה. למשל: מנהל אגף בממשלה, האחראי על שני מהנדסים, על איקס טכנאים ואיקס נוסאי תעודות ב"י. אי. בשטחים שונים שאין להם כל קשר לתפקיד הגיעו לרמת שכר של עד 450 ל"י יותר מאחרים; ואז סגור בפניהם מסלול הקידום. אז פרצה שביטה שהחמירה את המצב. נכון שרצו גם את השביתה הזו לנטרל. אבל שבתנו. אמרתי דברים גלויים לסגן ראש הממשלה שאינני מוכן לקבל את המפתח הזה ואנחנו מחייבים את השביתה. לכן, יצאה טבלת השלמה להסכם שלנו לגבי דרגות הביניים, ובהתאם לאותו מכתב שנשלח ליטלני יישרנו את הקו, וכן גם לנושאי התפקידים בדירוג האחד, כדי שלפחות תהיה כאן מחשבה ברורה שאם מהנדס בדואר הנדסה כפוף למנכ"ל משרד התקשורת - שכרו לא יהיה גבוה מזה של המנכ"ל, כי אחריותו של המנכ"ל היא גדולה מזו של אותו מהנדס הכפוף למנכ"ל - דבר זה הדגשנו בטבלת האיזון וזו היתה סגירה הרמטית של השירות.

ההנחה היתה אז שהנה הגיע רגע של אמת וישבו לעשות סדר בדברים - זה א", ו-ב) סולם השכר בשירות הציבורי יהיה על בסיס, כפי שהבהרתי בדברי קודם לכן, וזה כפוף לוועדת ברקאי. אז ישבה הוועדה המרכזת והשבה זאת לעונג לשבת עם ראש הממשלה, שר האוצר ונציגי שירות המדינה. אבל הדברים לא זזו. היום מודיע יושב ראש המחלקה לאיגוד מקצועי, כלומר, לפני שבוע, ובלי "קופס רייט" שצריכים להוסיב ועדה לענין השירות הציבורי. איננו חכמים היום יותר מאשר היינו לפני חודש. אבל הסתדרות עובדי המדינה ראתה את הנולד ולו היינו מקימים את הוועדה, לו היינו מתייחסים ברצינות לדברים - לא היינו צריכים היום לסייח על כל העובדות ולתרוץ את הדברים, ופועלים במסגרת ההסכמים שקיבלו גושפנקה, כי ההסכם נרמט, ומי אני שאניץ להגיד שההסכם נרמט. אבל אנחנו מושיטים מירמנס ומכל התעלולים שעושים עם קבוצה זו או אחרת. זהו פרי המסגרת של מדיניות השכר. כאן אני מציב סימן שאלה לגבי מדיניות השכר בכלל ולגבי מדיניות השכר בשירות הציבורי, כי 2,5% תוספת עם אפשרות להארכה לעוד שנתיים, עם הפנים ליצור, וליצור נותנים 9% תוספת - ראינו שהענינים אינם מקבלים גיבוי ושמענו שיטנה תחושה של רתיעה, שמענו שאם הוועדה תתחיל לשבת ולהתמודד עם בעיות היסודי, יופעלו לחצים, ויקרה מה שקרה בזמנו של הורוביץ. הרי ככלות הכל התבגרנו, רכשנו נסיון ואינני סבור שיש מישהו הרוצה להפריע מללכת לבנות סולם הולם וטוב לכלל השירות הציבורי. אבל על חלב שנשפך אין לבכות.

היתה מבוכה המעוגנת בהסכמים הראשונים שעשתה הסתדרות עובדי המדינה לכמה קבוצות שיש ייחודיות בעבודתן. הגדירנו את הדברים מבלי רצון להעניק הטבות לכולם, ולחמנו עם הוועד שיחתום ויקבל

ה. ברגשטיין:

את הפסיקה, ואחרי ויכוחים קשים הם החמו. ישבה ועדה מכובדת המורכבת מאנשים שלמחות אני חושב אותם למכובדים ומעריך אותם. אבל לצערי מה שיצא מתחת ידם היתה עבודה לא כל-כך טובה, כי הם קבעו ייחוד לכל העובדים. אני אישית ניסיתי לטפח את המסקנות האלה, ואני חייב לציין לשבחה של הוועדה שאמרו שהם לא ישנו את הדברים. אז התחיל ויכוח ביני וביין עובדי המיסים, כלומר, בין 5 הקבוצות המקצועיות לבין 7 הקבוצות המקצועיות והיינו מגיעים לאיזה שהוא הסדר. מסתבר שמרוב פחד על שלא דינווחו ליחד ולנגד עינם הייתה אנוכי שאמרתי שניתן את הייחוד לאלה שמגיעים ושום אסון לא יקרה, והיתה ועדה בראשות מנכ"ל משרד האוצר, והיתה הידברות עם הוועדה והסברתי להם ואמרתי: אתם מפותטים את כל הסולט, כי לא יתכן שפתגניות, או עובד זה או אחר, אפילו הם אחידים לכל משרדי הממשלה בכל הארץ ויש לתת להם אותו שכר; כבר לא דיברנו על ראשי החוליות של משרד האוצר; ולא על פקיד השומה, כלומר, כל אותם התפקידים המקנים הצדקה לייחודיותם. התקשרתי עם המנכ"ל ושאלתי אותו בקשר להתחייבות שלו. הוא ביקש שאתן לו עוד מספר ימים לחשוב בדבר. אמרתי לו שאני גומן לו על אחריותי עוד שבוע ימים. אבל מה לעשות שלאחר שבוע ימים לא קיבלתי תשובה והסקתי את המסקנות.

הגעתי לשר האוצר דאז, מר פ. ספיר, שהיה

אדם נבון ואמנני לו אתם בוודאי התווכחתי וחדתתי שאנחנו מקבלים, תבצע את הדברים. אז התחיל העניין להדדדד והדברים בוודאי זכורים לכם מהוויכוח עם הוועדה שאמרה במקום איקס אחוזים ריצפה ו-23% תקרה הגענו ל-15% תקרה לנושאי התפקידים. לכן היה ברור כיצד התחיל להתבלבל כדור השלג. אני מספר לכם דברים אלה כדי שתראו כיצד הגענו לוועדת ברקאי. אז בא הביטוח הלאומי, בשש ועל דעת שר העבודה ואמר שכל מה שיש במיסים, יש גם אצלנו. אמרתי לנו יתכן שאתם צודקים. אבל מאחר שלא אנחנו קבענו את הדברים בקשר לעובדי המיסים, הרי איננו גומן רשות למזכירות לפעול ונראה מה יהיה דינכם; אני יכול להציע ועדה של מומחים, אשר בוודאי צריכים להיות חברים בה אנשי חוק, כדי לבדוק את המצפונות ההתחייבות גם מבחינה יורידית וגם מבחינה ציבורית-מוסרית.

הוסבט על דעת שני הצדדים שמר בן-זאב,

היועץ המשפטי לשעבר של הממשלה, יהיה יושב-ראש הוועדה ואליו יצטרפו שני עורכי-דין ואחד נציג ציבור. הוועדה בדקה אותם הדברים שאנחנו כבר ידענו, היא אמרה שזו תוספת שכר לכל דבר. אני לא אכנס כאן לכל השיחות שהיו לנו עם שר התקשורת לגבי עבודתם של העובדים ואיך דיברנו על מצפונם שלא לפזע את המדינה, ואינני יכול להטיל ספק בכנותם גם אם לא נענו להצעות שלנו.

אחד הסעיפים שהמליצות ועדת בן-זאב

נמקה את ההנחה שלי מה זה ייחודי לגבי המיסים - לו היו גומרים בזה, פני הדברים היו יכולים להיות אחרת. אבל מאחר שכך, הרי זוהי תוספת שכר לכל דבר. אזי, הסתדרות עובדי המדינה, כגוף ציבורי אחראי, ביועדו מה קורה בשטח ועל התפיסה במרכז הסתדרות עובדי המדינה, ובהסתמך על ועדת בן-זאב, תבענו תוספת זו לכל עובדי המדינה, על-פי אותן אמות מידה והוועדה המדכזת אישרה זאת. מכאן נולדה ועדת ברקאי, אשר שובליה הטילו אימה. כמובן שזה כבר לא היה ענינה של הסתדרות עובדי המדינה, אלא לגבי כל הארגונים למיניהם. קטונתי מלבקר את נציגי הוועדה. אבל לו הוועדה היתה מקבלת את טיעונה של הסתדרות עובדי המדינה, מדינת ישראל לא היתה מתמוטטת והתוספת היתה בין 3,5%-5% כי בסך-הכל זה היה מגיע ל-5%-6% וכולם היו באים על סיפוקם.

אבל קרה משהו הפוך ופרופסור ברקאי אמר

שזה היה מביא לשואה. מאחר וקיבלנו את ההנחה בלבקו. אבל הוא לא יכול היה

ה. ברנשטיין:

ליטול את האחריות להנחה זו, כי הוא היה הורט את המדינה. מאחר ואני הייתי בטוח בצדקת טענתי, ואנחנו חשבנו בצורה מכובדת על החלטות המרכז ומדוע אנחנו תובעים זאת. אינני יודע מדוע חשבו כך, כי אז הייתי עדיין חבר בהסתדרות אחרות ולא במרכז בו אני קשור עתה. אך אמרתי לוועדת בריקאי: אנו סבורים שיש צורך בסולם שכר אחד בשירות הציבור לטוב או לרע. וזאת, מתוך כמיהה לצדק ולשוויון שהם יותר חזקים כאשר יודעים אמנם שהשכר ירד יותר מאשר במשק הפרטי. אבל יש בטחון סוציאלי שיש בהם עדיפות לעובד והרגשה לכשאחלה - זהו בטחון סוציאלי אלמנטרי. אמרנו לוועדת בריקאי שאנחנו מבקשים מהם לקרוא את התזכיר שלנו, ואם זו איננה המרוגטיבה, ואם זהו איננו כתב סמכותכם, אל תזלזלו בכך, ותמליצו על כך.

אכן, ועדת בריקאי בפרק ד' התייחסה לתזכיר

שלנו במלוא הרצינות והמליצה; ומהצד השני - באתי להסביר שלאחר 12 שנה יש צורך בניהואם. לצערי, התביעות שלנו נפלו על אוזניים אטומות והמזבזבז כפי שנוצר. היתה מדיניות כוללת של ההסתדרות, ואני לא רוצה לספר לכם על כל הטרומות שהיו, על כל המשאמץ מכך והעליתי את הקריאה, כי קמו מספר ועדים ואמרו: הפסדנו שנתיים והוציאו מורידים מאתנו שכר - ומי צריך לעמוד מול הציבור הזה? הסתדרות עובדי המדינה, ואז אין לנו שוטים הסריט להודי רוממותם, אלא זו המלאכה המוטלת על הסתדרות העובדים. אמנם אי-אפשר לומר שאין מתחשבים. אבל גם אי-אפשר להגיד שהסתדרות עובדי המדינה הם שיצרו את הדברים האלה. המסקנות האלה יצרו את האווירה בציבוריות ופילגו בצורה זו או אחרת את הסתדרות עובדי המדינה, ואנחנו לא התגברנו על כך, על ה-2,5%, ויש הסכמה להורדה. התאריך שנקבע שמוסיפים הוא 31.3.78. אנחנו אמרנו שענין 2,9% לא יחזיק מעמד. ההמלצה האורגניאלית של הסתדרות עובדי המדינה היתה 4% ו-3%. אבל אנחנו קיבלנו את דעין, והמוסדות העליונים של ההסתדרות קיבלו זאת.

היה חשב שההטכס לא יעמוד במבחן

המציאות, לא מפני שאנחנו הזהרנו. אבל תוך 24 שעות היה צריך ללכת לכנסת ושם נתנו את הצו שהתקף לסידור זה ואימצנו כל מה שאפשר היה לתת לעובדים. בשנת 1972 לחמנו על מסלולי קידום ותודות לכך היתה הכרה להחיל את מסלולי הקידום לעובדים. יושב ראש מר כהן ואנוכי ירדנו עם ולפסוף הכרזנו על סכסוך עבודה. על מה הכרזנו סכסוך עבודה? על אותן התוספות שלא רצו לתת לנו. מתי הן ניתנו; מתי ישבו לדבר עם הסתדרות עובדי המדינה כאשר הכרזנו על סכסוך עבודה. לפני כן היו האוצנים אטומות. אותו הדבר היה על מסלולי הקידום שנקרא ב' רגון המשרדים; זחילת שכר. היתה קבוצה בין הדרגות י"א ו-י"ד. שעליהן חלה חובת השתייה של 4 שנים באותה דרגה עד לקידום. במשך הזמן הקבוצה למטה, או 70% ממנה היתה יכולה לקבל את הקידום לאחר 3 שנים. אמרנו, בואו נאמץ סידור זה ונחחיל לתת קידום לאלה מהעובדים השייכים לקבוצה זו. אבל כל הענינים הצטברו יחד ובאמת היו דברים שבזחילת השכר והמשרדים נתבקשו לעיכב את התוספות. אז הכרזנו על סכסוך עבודה, ואז החחילו לרוץ. אבל אז היה מאוחר מדי ומעט מדי; מעט מדי - כיון שהיינו מסתפקים לו נתנו את התוספות בזמן ומאוחר מדי - כי היום אנחנו מלקקים את הטבעים של עובדי המיסים ואנחנו נגיע לאותם הדברים שתבענו לכל, כי סברנו שהענין ילך לכל אורך הדרך, ואכן כך היו שני הדברים. אני חייב להגיד פה במשפחה שאני מצטער שכך היו צריכים לנהוג. מדוע לא שעו לדברים שלנו ולהחיל את התוספות על כולם, כי אז היה היום לפני הציבור הזה שכר ולא צריך היה להטיף לו מוסר, כי זה איננו הציבור הגרוע ביותר במדינת ישראל. הוא יותר מכולם הבין את המצוקה. אבל היום אין לו שטרונות למצוקה שלו, כי היום זהו המינימום לקיום הדרוש לו.

קבענו ועדת 4 והגדרנו מה? אינני יודע,

יתכן והסתדרות עובדי המדינה היא לוחמת בעלת מצמוץ ומוסר ולמה היינו עדיים?

ה. בדנשטיין:

אנחנו לא הגענו לשלב סיום בדיונים שלנו, כי עמו עלינו האחיות, הרופאים, המנהלים וכל עוף למינהו. כל אותם הסקטורים שעד היום המקום לא יכירם בסולם השכר, ואנחנו מתקשים אם בכלל יש צורך בסקטורים מיוחדים - ואין זה משנה אם הפרקליטים תובעים יותר מאשר היועצים המשפטיים. אבל זהו התהליך, כי לו הממשלה וההסתדרות היו עומדים על טבלת השכר ואומרים: בשירות הציבור יש סולם שכר; לא יותר מדי דחוס, ישנה הידררכיה, לתפקיד יש גבול בשכר, יש רוחב של התקדמות לאורך של 30 שנה - לא היו צריכים לאנוס אף אחד והיועץ המשפטי היה יודע שהוא אינו יכול אמילו להעז ולדרוש תוספת, אלא אם כן יש לו תעודה אוניברסיטאית, והמהנדס העובד במע"ף אינו יכול לבוא לדרוש תוספת אם אין לו תעודה מתאימה, כי הדבר מעוגן בתקש"ר. אבל אנחנו מכירים את כל אלה שנהנים כאשר אחרים עושים את הדברים.

מה קורה בשטח? זה היכול להתפלל

לשני אלים - עושה זאת, מדוע שלא יקח משניהם. התחושה שלנו כאשר הגענו את הסולם היתה שיחד אפשר להתמודד, יחד אפשר לבנות השתיים הגיוניות ושתיהן נוקשות. אבל אנחנו יודעים איך מפברקים תפקידים כאשר התפקיד עצמו אינו משתנה וגם אם מטילים על אותו אדם יותר, אלא רק אם האיש יש לו הכישרים המתאימים והוא צומר בתפקיד הזה, הוא מגיע לרמה א', ואז הוא יכול להתחרות על התפקיד. זה הכל במקצת החלב שנשפך. רצייתי שתקבלו סקירה כללית על העניין ושתדעו שאנחנו אוכלים את הייחודיים והלא-ייחודיים. אינני נכנס כרגע לווטיוו לכותרות בעתונים. אבל בקרבי מקנן חשד כלפי כולם. לא השבנו שכך יהיו פני הדברים, כי מספיק שיבוא קצת לחץ מצד מישהו וזה יעודד את כל אלה ששבתו והפעילו סנקציות, כלומר, היו כאלה שיצאו נשכרים.

דיברנו על ועדת ה-4. זוהי ועדה

לגיטימית המורכבת מנציגי הסתדרות עובדי המדינה, נציגות הממשלה והאחרים. אמרתי לכולם, כיון שישנה מסגרת כזו, הרי כל דבר שנראה להם כחשוב, או כחיוני מותר להעלות בוועדה זו. זאת אומרת, הפיצול הולך ורב כגון: פרקליטים, מהנדסים, מדיוטריים, מזכירים רפואיים, ויש ייחודיים ולא-ייחודיים, והעניין ילך ויגבר כל עוד נכבה שרפות.

אני שמח שההסתדרות והממשלה אימצו

את הרעיון, בלי "קומי רייט", כי אנחנו חשבנו שהיא הולכת לעשות ניתוח טוב, עם מירב הצדק שיגאל אותם מהתיסכולים. אולם, כיון שאין לוועדה מטה קטמים ואי-אפשר לבצע את העבודה מהיום עד לעוד חודש, כי זוהי עבודה קשה לשנה, או שנה וחצי. לכן, אני אומר שזה מעט מדי ומאוחר מדי. אמנם אני רק יכול לברך על כך שהוועדה התחילה בטיפול בכל הבעיות. אבל אנחנו עדיים לתופעות בשטח שהן קשות למדי. אינני יודע מהו החזון המוסרי של הסתדרות עובדי המדינה לגבי העובדים הסוציאליים; למרות שאני יודע מה אומרת הסתדרות עובדי המדינה ומה אומרים העובדים בשטח שאם הגיעה תוספת לאחיות מדוע לא מגיעה תוספת זו להם; ואם מגיעה תוספת לאחיות - מדוע היו צריכים להגיע לשביתות, מדוע לא הגיעו לאותו הגיון ולאוחה תכונה שהיתה ברגע האחרון, כי דרך זו מלמדת את ציבור העובדים להתפרק מעול האחיות, ואיך להתארגן בגופים שהם לבד בחרו - דבר זה מביא לחוסר איזון. אנחנו בלי משים נתנו את ידינו לאי-איזון טוטאלי וזאת אנחנו קוצרים היום ולא יעזור שום דבר גם אם יתחפרו מאחורי כל מיני דברים אחרים.

הגענו להסכם טוב במסגרת מדיניות השכר.

אבל אם הולכים למדיניות זו לציבור העובדים ואומרים להם שהאחיות קיבלו יותר - מי יכול יהיום להציב קו הפרדה ולהגיד צד כאן זה יצור ומכאן ואילך זה שירותים. אני אשמח אם מישהו ילמד אותם איך עושים זאת. תראו לאיזו אנומאליה הגענו:

ה. ברנשטיין:

אני מבקר ברכבת שבה אני מטפל זה למעלה מ-4 שנים והגענו עתה למצב של הדברות. שם עובדים למעלה מ-2000 עובדים. ניגש אלי פועל מקצועי ואומר שהוא מקבל תוספת למשכורת 6% כמסגר, או כדחף, כפי שקובעת מדיניות השכר. אבל אותו פועל מקצועי מקבל ביצור שכר הרבה יותר גבוה מזה העובד ברכבת. כלומר, ברגע שהוא תבע - אתה צריך לעמוד במבחן ולעמוד על 2,5% תוספת. אבל במשכורת כזו הוא איננו מוכן לעבוד, על משכורת כזו הוא איננו מוכן להתחרות. אותו פועל מקצועי ברכבת אומר שהוא מוכן להתחרות עם כל פועל מקצועי ביצור, מדוע ביצור מקבלים 6% תוספת וברכבת רק 2,5%. אמרתי להם שאין להם ויכוח אתי, כי אני מוכן לתבוע בשבילם גם 6%. אולם, אמרתי להם: אתם כאן משפחה אחת והמסגר נמצא ברמה האמצעית ולמעלה מזה - כך בנינו את סולם השכר לטוב ולרע. עכשיו אתם תובעים שנעלה את השכר ב-6%, המסילאים יתבעו שנעלה להם ב-6%, וכך הקונדוקטורים, הקטרים - כולם יבואו ויגידו שמה שטוב להם, חנו גם לנו. אזי, גם עובדי מוסכי הקישוף למקצועותיהם זכאים לתוספת של 6% על ידעת כלל הוועדה; וכן הדבר לא רק אצלכם. על כך הם השיבו לי: אתה צודק.

עכשיו אני רוצה שתבינו, מי יכול לעשות הפרדה שמסגר ברכבת הוא עובד שירותים ומסגר במפעל יצור פרטי הוא יצור - אינני יודע. אני לא הגייתי את הרעיון הזה. אבל אז, האם יש מקום להגיד שעובדי מבקר המדינה הם משהו מיוחד, עובדי הכנסת - הם משהו מיוחד, אבל אם הם חיים תחת קורת גג אחת של הסתדרות עובדי תעשייה, ואם זה טוב לשרים בממשלה - אנחנו נחיה עם זה.

רבותי, שלא במודע ומקוצר הזמן איננו מוכנים לעשות טיפול שורש ולדבר על מצב העניינים, אלא אנחנו באופן קבוע ובאופן, בלי מחשבה עד הסוף מטליאים טלאי על גבי טלאי והבומרגב בא אלינו, בין אם זו ההסתדרות, או הממשלה שאינם נותנים את הדעת; ורבותי, מזמרים שפירות מתקרבות. אזי, גם ההסכם, גם המצוקה, וגם האינפלציה, הרי בשביל שהעובד יעבוד נאמנה ולא יוכל להתקיים משכרו - כאן אני מגיע למסקנה שאולי טוב שנעבור כולנו לביטוח הלאומי והוא ישלם, כי בתח-מודע מתעוררת השאלה. אני כבר אינני מתפלא שבעלי מינימקט מקבלים קצבת סעד, כי את זה הם מורידים מרמי הכים שלהם לדברים קטנים כמו: סיגריות, ויש גם פטור מתשלום מיסים.

זהו המצב ואלה הם הקשיים שלנו. אני עדיין אינני משלה את עצמי שנוכל ליישם את ההסכם הזה שבא לנו לאחר עינויים, לאחר סכסוכי עבודה חמורים, כפי שזה נראה מאוחר מדי; אולי לא מעט מדי, כי היו קבוצות שבאו לאחר מכן וידעו לקבל קצת יותר, ואני יכול להראות לכם את תביעות עובדי המינהל והמשק - יוצא איפוא שאי-אפשר לפתור את הבעיות בתחרויות. אני הראיתי לכם מהי המציאות, וגם אם נבטל את השכר של סולט אחר, אכן באמת כך יצא הדבר לפועל. אינני יכול להבטיח שנגיע למצב שנחיה תחת תוקפן של ההסכם, כי אנחנו חיים באינפלציה ושכרם של עובדי המדינה יחסית לשכירים במשק הוא בתחתית הסולם - איש אינו מכחיש זאת. אזי התעלולים של "הפרד ומשול" והצחיקים של האיגודים, כאשר איגוד אחד נלחם על מירווח מחיפה והאחר מי יביא יותר אגורות - זוהי התוצאה שאנחנו עדים לה כיום.

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו: אנחנו עוברים לדיון.

א. לבנבראון: סדר-היום המשולב היה צריך להיות על מספר הצעות לסדר-היום על סכסוכי עבודה קונקרטיים לבין הדיון על יחסי עבודה ואני אסביר מדוע? בסכסוך אשר כבר פרץ אין ועדה של הכנסת צריכה להתערב. אבל על הצעות לסדר-היום של חברי-כנסת היא צריכה. (היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו: לא נדון על סכסוכים ספציפיים אלא על ענין סכסוכי עבודה בכלל). כי היתה גם הצעה

א. לבגוראון:

של חבר-הכנסת תובי על ההשבתה בים המלח. אני שמח שהסכסוך חוסל. אבל אנחנו יכולים ללמוד ממנו. אני חושב שזכותה וחובתה של הוועדה לדון על יחסי העבודה, כדי לתת את דעתה מה צריך לעשות על-מנת לצמצם עד כמה שאפשר, או למנוע, את סכסוכי העבודה.

שמענו כאן הצעות מפורטות על הבעיות

ויחסי העבודה. לדעתי, הגישה לסיבות אף היא קובעת, ויכולה לקבוע את דרכי המעולה הזאת לצמצם את סכסוכי העבודה. אבל אם מישהו ניגש לבעיה מתוך הערכה שצריך סכסוכי העבודה הם מעל ומעבר להסכמים - כמובן שאז הגישה היא אחרת; או אם מישהו ניגש לסיבות סכסוכי העבודה כדי שיהיו המבוססות על המצב - הן על האינפלציה, או על מיגור ועידכון התוספות, או אי-שוויון בהסתדרויות השונות - כמובן שאז הגישה שוב שונה. שמענו מהסקירות ומהסקירות לסיבות לסכסוכי העבודה ~~79%~~ מהסכסוכים הם בגלל שכר והטבות. השאלה היא אם השכר וההטבות הן מעל ומעבר. שמענו גם שניגשים עתה לבדוק ולברר את ענין עדיכון התוספות, כי היו תוספות כאלה שלא היו קשורות במדד. אחת הסיבות לסכסוכי העבודה היתה שהן קיבלו תוספות על שכר שלא השתנה מלפני 6-7 שנים. לכן, מדוע מחכים עד לרגע שפורצת השביתה, או הסכסוך. שמענו גם מנציגי ציבור שאמרו: אנחנו הגענו לפסוק מאותו רגע שנוכחנו לדעת שאי אפשר לדבר ולא רוצים לדבר איתו. מדוע צריך לדחוף את ציבור הרומאים, למשל, למצב כזה; או ציבור האחיות, או העובדים הטובאים - ואחר כך מתברר שהתביעות של העובדים היו מבוססות על מציאות מסוימת. לכן, אני מגיע למסקנה שהסיבה העיקרית לסכסוכי עבודה נעוצה במדיניות הממשלה.

אני מקבל את דברי נציג ההסתדרות

עובדי המדינה שאמר שמסלילאים על גבי טלאי במקום לנסות לפתור את הבעיות באופן יסודי. כל השנים היתה קיימת המדיניות של הקפאת השכר ובאמת הקפאת אותם. אבל תחת זה הביאו כל מיני תוספות בכל מיני שמות במקום לקבוע שכר יסודי בהתאם לדרגה, לפי המקצוע ולפי העבודה ויהיה זה שכר יסודי שבו יכלול התוספת, כי כל צורת התוספות האלה הביאה לסכסוכים אלה.

הוקמו ועדות שונות כדי למצוא פתרון

לבעיות. אך הוועדות לא פתרו את הבעיות ואחת הדוגמאות האופייניות לכך היא ועדת ברקאי. ישנן ההסתדרויות כמו זו של המהנדסים הנאבקים על ביצוע הוראות ועדת ברקאי, ויש אחרים האומרים שאין לבצע אותן, ויש אחרים שביקשו להוריד את השכר הנומינאלי. אבל עלינו לזכור שהשכר הריאלי של העובדים בשירותים הציבוריים ירד משנת 1974 ~~19,2%~~ - כיצד אהם רוצים שהציבור ישלים עם זה ופדוע אהם מתלללים שישנם מאבקים בקרב ציבור העובדים החי במציאות מסוימת. נוסף לעצם העובדה שהוא באמת מתקיים בקושי מעבודתו.

הזכירו כאן את החמיכות של הביטוח

הלאומי - אי-אפשר לנסות להשתק את הציבור בכל מיני דברים כאלה. אמנם היה נסיון לתת שכר עידוד בתעשייה של נורמות ופרמיות. הגענו למצב כזה שבמעללים רבים ישנן פרמיות אוטומטיות. אבל אם הדבר הזה לא כל-כך הצליח בתעשייה - כיצד הוא יצליח בשירותים. ברור שיש למצוא דרך איך להגביר את היצור בצורה כזו שהוא באמת יהיה יעיל, כי הוא עלול להביא לתוצאות המוכות. לכן, אני מציע שנמליץ על פתרון בעיות היסודי, ואולי צריך לחשוב על גישה אחרת לשכר, ולשים את הדגש על שכר היסודי. כן יש לראות את המציאות כפי שהיא ולא לחכות עד שציבור פועלים נאלץ לנקוט באמצעים מסוימים, אלא להקשיב לתביעותיו מתוך מגמה לפתור את הבעיות בצורה חיובית.

פ. דרובלסו

ההדרדרות ביחסי העבודה הגיעה למצב

כזה שעלינו לטפל בכך

במהירות, כי יוצא שמדינת ישראל איבדה בחודשים ינואר-ספטמבר כ-250 אלף ימי עבודה. יש לזכור שאנחנו מדינה שחיה במצור ואיננו יכולים להרשות לעצמנו מכות כאלה מתחת לחגורה. אינני חושב שזה באשמת עובדים אלה או אחרים. אני חושב שהעובדים לא פחות פרטנרים לענין מאלה שיושבים בממשלה, כי כל אחד רוצה את טובת המדינה. אבל יחד עם זאת אנחנו יוצרים בומרנג, כי אם ועדה ממלחית מסוימת מחליטה לייקר את המיצרכים ולבטל את הסובסידיות, הרי אותו מקבל שבר אינו יכול להתדר עם משכורתו ומכריז על סנקציות, או על שביתה. אבל לו היינו באים ואומרים כולנו יחד שיש לעצור את האינפלציה ואין התייקרויות, ואין העלאות של מחירים, הרי עד שלא נבריא את הנקודה הזו - לא תהיינה כל העלאות. אני חושב שעם תנאי כזה טוב היה להגיע לעיסוקת חבילה והיה יכול לתרום רבות לטובת שני הצדדים.

או אם איבוד מסויים רוצה להכריז שביתה.

הוא איננו יכול לקום בבוקר ולהכריז על שביתה, אלא הוא מגיש את תביעותיו ואם הוא לא נענה והמל"מ נמשך - הוא מנסה להכריז שביתה או סנקציות. אני רואה שכל הגופים היושבים כאן יכולים לחליט על כך. אבל אם תתנו יותר לאלה שפונים ובתוצאה מכך תאמרו לאחרים שזכותם להכריז על שביתה - אזי כמובן שאין לי מתרון.

אשר לבוררות חובה - בשלב זה אינני

מקבל שזה זכותו של צד אחד. אבל אם נעזוב את ענין בוררות חובה ויהיה מישהו שיגיד: עד כאן, עד לנקודה זו; והצד השני יאמרו לו: אתם רשאים לעשות מה שאתם רוצים והוא לא יישבר. אבל מבחינה חינוכית יהיה גוף אחר שירצה לעשות. אבל הוא יחשוב אם כדאי לו לעשות את כל הדברים, כי בסופו של דבר הוא לא יוכל לקבל כל מה שהוא רוצה, אלא רק באמצעות שביתה. אזי, התוצאה תהיה שאם אין משיגים שום דבר באמצעות המו"מ ורק אז מכריזים על סנקציות ומקבלים עוד משהו - זו תוצאה של חינוך מסויים, כי אם אני חושב שאני מקופח, הרי אינני יכול לקבל את המגיע בדרכים אחרות, ואני מחליט לקחת את החוק בידיים, וכאן לא מדובר במעסיק פרטי, אלא מדובר במעסיק כמו: גוף ממלתי-ציבורי-רשמי, הרי במידה שישנן תביעות - הוא יודע שהוא יצטרך להכניע בדרך אחרת. טוב יהיה לנו אם יחשבו לפני שיוצרים את העובדות ולוקחים את החוק לידיים.

אני מסתפק בשלב זה בכך ונצטרך

לבדוק אם אכן השביתות עלו בכ-100% לעומת משך ימי העבודה, כי לצערי בחודש אוקטובר 1976 אנחנו נכנסים עם "פור" רציני - דבר זה מצביע שאנחנו הולכים למצב כזה שאינני יודע לאן נגיע. לכן, רצוי שננסה להציע מסקנות - בכך אני רואה את תרומתנו לגבי שיפור יחסי העבודה במשק.

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו:

הוועדה החליטה לשלב את הדיון בכל

9 ההצעות לסדר היום שחועלו בכנסת -

7 מהן בספטמבר ועוד 2 בנובמבר. אין בכוונתנו להכנס לדיון בסכסוכים ספציפיים של כל קבוצה - לא עשינו זאת וגם לא נעשה. תסקידה של הוועדה הוא באספקט הכללי, מבחינה כללית לאור הסכסוכים שהיו, מה הסיבות שגרמו לכך, על-מנת שנוכל ללמוד לגבי העתיד. אינני באה להגיד שלא אנחנו, או ההסתדרות, או המדינה גרמנו לכך, כי אלה הן תופעות רגילות בכל יחסי עבודה בכל משק. צריך רק להשתדל לראות עד כמה שאפשר את הסכסוכים כדבר חופשי וליגיטימי בהחלט שימשיך להיות.

אחד הדברים שאנחנו יכולים לציין ויש

להצטער על כך שאותן הוועדות שעליהן דיבר מר ברנשטיין ומר כהן לבדיקת מבנה

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו:

השכר שהתעוות לא הוקמו מזמן, כי מזמן היה צריך לבדוק את מבנה השכר ואז המבנה לא היה הופך למדיניות של טלאי על גבי טלאי. יש להקים את הוועדות האלה מיד ולהפעילן.

מתוך כל אוחס הבירורים שקיימנו על מדיניות

השכר בענין ההצמדה שהיתה קיימת במשך כל השנים נוצרו עיוותים לגבי קבוצות שנשארו מקופחות במשך, וכאשר המשך רוצה לתת להם עדיפות - יש מחסור, למשל, באחיות, או עובדים סוציאליים והתמורה שהם מקבלים זה באמת בבחינת לעג לרש אל מול העבודה הקשה שדובר עליה, ובעיקר, של עובדי השדה. אין כל ספק שכאן יגיעו למסקנה שיש כאן ענין של היצע וביקוש לגבי קבוצות שונות. לא מן הנמנע שבעתיד צריך יהיה אומץ מצד אלה המטפלים ביחסי עבודה להגיד את הדברים; לא מן הנמנע שבעתיד צריך יהיה אומץ להגיד שהאחיות צודקות, והעובדים הסוציאליים צודקים, ובמידה שאני יודעת הם אינם צודקים. אבל בנושא זה אנחנו רק מתחילים ואנחנו נבדוק את הדברים לגבי המסקנות שהמלצנו עליהן ומהם הדברים שיושמו בכל זאת, והאם הדברים שהמלצנו עליהם נלקחו בחשבון ומהם הדברים שנראה שאי אפשר יהיה לפישט; ובישיבה הבאה נוכל להעיר את הערותינו בקשר לכל הענין.

אשר להמשך הדיון - הייתי מציעה לגבי כל

המדיניות של הסתדרות עובדי המדינה, כי בצדק טוענת ההסתדרות לגבי הפיצול הרב שישנו במו"מ עם איגוד זה או אחר, הרי בכל זאת הדבר יוצר אי-נוחות מסויימת בין הסתדרות אחת לאחרת. לכן, בכל זאת, עלינו לשאול את ההסתדרות הכללית מה דעתה לגבי כל ההתפתחות וכיצד היא חושבת לכלכל את הענינים האלה לתקופה של ההסכמים. פה רמז מר ברנשטיין שהיא תוכל לעמוד עד תום תקופת ההסכמים. אבל בנוראם תהיינה אז קבוצות אחרות. אמנם כל הדבר התערער. אבל בכל זאת נרצה לשמוע את ההסתדרות הכללית כמוסד העליון של ההסתדרות מהי אומרת על כל הנעשה ואני מתארת לעצמי שיש לה מה לומר לגבי ההתפתחות הזו.

היו אלינו פניות מטעם הסתדרות המהנדסים.

אבל אני נמנעת לעת-עתה מלהזמיןם כל עוד ישנם מגעים והסכסוך קיים. נעניתי להפגש אתם בנפרד ביום ג', כי אני חושבת שכל התערבות לא תהיה מסייעת כאן, אלא תהיה מכבידה.

אני רוצה לקוות שבמשך הזמן חלק מהסכסוכים

הקיימים בסטוריים מסויימים ייחתם בהם הסכם לשביעת רצונם של הצדדים הנוגעים בדבר ונראה לגבי העתיד אין נוכל לכלכל את הדברים.

הישיבה ננעלה בשעה 11.15.